

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY

EXAMINATION: DECEMBER - 2022

FOURTH SEMESTER

Subject: Urban Sociology - II (SCBCS-17-413)

Date: 14/12/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

- _____ studies Global Cities in detail.
 - King
 - Smith
 - Sassen
 - Castells
- _____ sociology studies with the process of urbanization.
 - Rural
 - Urban
 - Criminal
 - None of the above
- Urban sociology as a discipline emerged due to _____.
 - Growth of population in towns.
 - Growth of industrial cities.
 - Migration to towns.
 - All of the above.
- Human ecology is the term coined by _____.
 - George Simmel
 - Robert E. Park
 - Louis R. Worth
 - E. Castells
- Which of the following is considered as the father of Urban sociology?
 - Robert E. Park
 - George Simmel
 - Ernest Burgess
 - Louis R. Worth

Q. 2. Write Short notes on. (Any Five) (10)

- Define urban.
- What do you mean by society?
- Problems of slums in India.
- What is unemployment?
- Define crime.
- Meaning of gender.

Q. 3. Answer in brief. (Any three) (15)

- What do you mean by urban studies? Discuss its scope in detail.
- Discuss the problems of nomadic communities in urban society.
- Write a note on Harvey's contribution to study urban society.
- Discuss the state policy towards urbanization in India.

Q. 4. Answer in detail. (Any Two) (30)

- What is meant by, 'Global Cities'? Elaborate with the example of Mumbai and Delhi.
- Write an essay on classical sociological theories to study urban society.
- Write an essay on urbanization as a process in India after independence.

मराठी रुपांतर
नागरी समाजशास्त्र भाग - २ (SCBCS- 17-413)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

(०५)

१. _____ हे जागतिक शहरांचा विस्तृतपणे अभ्यास करतात.
अ) किंग
ब) स्मिथ
क) सासेन
ड) कास्टेल्स
२. _____ समाजशास्त्र हे नागरीकरणाच्या प्रक्रियेचा अभ्यास करते.
अ) ग्रामीण
ब) नागरी
क) गुन्हेगार
ड) यांपैकी कोणतेही नाही.
३. _____ मुळे नागरी समाजशास्त्र एक शाखा म्हणून उदयास आले.
अ) नगरांमधील लोकसंख्येची वाढ
ब) औद्योगिक शहरांची वाढ.
क) शहरांकडे स्थलांतर.
ड) यांपैकी कोणतेही नाही.
४. मानवी परिस्थितीची हा शब्द _____ यांनी रूढ केला.
अ) जॉर्ज सिमेल
ब) रॉबर्ट ई. पार्क
क) लुई. आर. वर्थ
ड) ई. कास्टेल्स
५. खालीलपैकी कोणाला नागरी समाजशास्त्राचा जनक मानला जातो.
अ) रॉबर्ट ई. पार्क
ब) जॉर्ज सिमेल
क) अर्नेस्ट बर्गस
ड) लुईस आर. वर्थ

प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही पाच)

(१०)

१. शहरी/नागरी या संकल्पनेचा अर्थ स्पष्ट करा.
२. समाज म्हणजे काय?
३. भारतातील गलिच्छ झोपडपट्ट्यांच्या समस्या.
४. बेरोजगारी म्हणजे काय?
५. गुन्हाची व्याख्या करा.
६. लिंगभावाचा अर्थ.

प्र. ३. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(१५)

१. नागरी अभ्यास म्हणजे काय? नागरी अभ्यासाच्या व्याप्तीची सविस्तरपणे चर्चा करा.
२. नागरी समाजातील भटके-विमुक्त समुदायांच्या समस्यांवर चर्चा करा.
३. नागरी समाजाचा अभ्यास करण्याच्या हावेच्या योगदानावर टीप लिहा.
४. भारतातील नागरीकरणाबाबत राज्याच्या धोरणाची चर्चा करा.

प्र. ४. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(३०)

१. 'जागतिक शहरे' म्हणजे काय? मुंबई आणि दिल्ली ही जागतिक शहरे उदाहरणास्तव स्पष्ट करा.
२. शहरी समाजाचा अभ्यास करण्याच्या अभिजात समाजशास्त्रीय सिद्धांतांवर निबंध लिहा.
३. स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतरच्या भारतातील नागरीकरणाची प्रक्रिया यावर निबंध लिहा.